Kurdistannet كوردستان نێت

بیرەوەرییەکانی ڕۆژمێرێکی شەکەت

شیعر

چنار نامیق حەسەن

کۆتایی سەدەی بیست
کوردستان هەولێر
چاپی یەکەم

Tiresome Memories Of A Calendar

Poems by:
Chnar Namiq Hasan

End Of 20th Century
Kurdistan - Hawler
[illegible]

پێشەکی

خەمەکانی "چنار" باڵای "چنار"ە..!؟

موەنتاز حەیدەری

ئـەو کەلەی شیعری نەبێ کەلێنکی بێ گیان دەبێ...

ئۆکتافیۆپاس

ئێمە زەمەنێکی وایین لـە مێژووی ئادیاری شتەکان دەکەرێین...

چنار

[چنارێ مرۆڤ و مرۆڤپەروەر، خەمەکانی بەقەدەر باڵای چناری کوردستانە، بە ئەندازەی باڵای شاخەکان. بۆیەکە بە درێژایی ئەو"باڵا"یانە بۆ ناخی زەوی، خاک، زەوی ژیان، خاکی مرۆڤایەتی،زەوی نیشتمان و ئەتنەوە پەروەری، لە حەزەکان بە ستوونی شۆڕ دەبێتەوە لە جیاتی ئەوەی شاو ساردی بکاتەوە ئاوەکەش دەبێتە شیعر، بگرە دەبێتە گڕ..!

ئەوەتە ، ئاواتە کۆمەڵایەتیەکانی، خەونە رۆمانسیەکانی، شارەزووی هەستە نەتەوەییەکانی ، لە نێوان دووبەرداشی داگیرکەری خاک و داگیرکەری کۆمەڵایەتی، بەو تەمەنە زیندە بەهاریە، خەمەکانی ئەوەندە گەورەن:

سەرم بەدەستەم بەجێ دێڵێ و
بەستەم دووی سەرم دەکەوێ و
ناگەنە یەک...!

بەڵێ یەکەم دوو نموە دێری شیعری(چەپەر)ی، یەکەم دیوانەکەی (سەر)و (دەست) یەکتری بەجێ دەهێڵن. هەڵبەت دیارە خەمەکان، کارەساتەکان، ئازارەکان، زەمەنە رەشەکان، داگیرکەرە رەگەز پەرستەکان،ئەوەندە زۆرو دژوارو درندە ئامێزن، مرۆڤەکە، شاعیرەکە، لە سێدارە دەدەن، کە(سەر)و(دەست)یەک ناگەن..؟!

لەگەڵ ئەمەشدا شاعیر کەیاری دەروونی زیندە دژوارە، سەرو دەستەکەی یەیەک ناگەن، بەڵام چاوی لە بارانە، کێڵگەی خەبات تەڕ بکات..گوڵ ئاوات، بۆ نیشتمانەکەی دەچڕێ:

نیشتمانم
بارانی وەرزی بەهاری،
بەسەر کێڵگەکە دڵی مندا داهەباری،
من رێبوارێکی ماندووم،
دڵی بەستم لە رێگای عیشقی تۆدا
چرایەکی هەڵکردووە
هەتا ئەبەد
دەسوتێ و
ناکوژێتەوە..!

xxxxxxxx

مرۆڤێک، دایک بووی ناخی ژان و ئەشکەنجەو ئەوزەمەنە زیندە

دریژخایانەو دژوار بێ لە نێوان مێدیای ڕوخێنەری "بابل" و "بابل" ی داگیرکەرانی کوردستان چۆن نابێتە -گیانی گەل- چۆن نابێتە- شیعر- ..لەو ساڵەی(1974) لە دایک دەبێ کە لەبەر گوللە تۆپەکانی شۆڕشی مەزنی ئەیلول، یەک ناوی عەرەب_**شط العرب**_ بە شای گەندەڵی ئێران پێشکەش دەکرێ..!

لە ڕۆژێکی شڵەژاودا

شڵەژاوتر لە لاپەڕەکانی یادەوەرییەتووم

هاتیە ئەم بێشە وەتیاڵە...؟!

ئەوەتە ، ئەو منداڵە ناسکتر لە پەڕەی گوڵ، دایک بووی (بابل)ە نازانی((حەمزە شیتەکانی)) بۆ (گەوی پەری)؟! لە نیشتمانەکەی دەگەڕێ وێڵە، سەرگەردانە، لە هەناوی گڕی بابەگوڕ گوڕ و -سەردەمی خوێندنی سەرەتایی_گڕی ئاگری نەورۆزی شاری جوانی و شیعرو ئەرخەوانی-سەردەمی دوا قوناغی خوێندن- یەکەم کۆرپەی شیعری بەناوی (نیشتمان) لە دایک دەبێ.. ئەوەتە نەک تەنیا لە ناخەوە بۆ نیشتمانەکەی دەسووتێ، بگرە جەستەکەشی دەسووتێ:

کێوی سەرا دەسووتێنێ..

سەدەیەکە باوک(**گورە**)دەیەوی لەگەڵ ئەستێرەکان ئاشنا بێ، لەبەرزەواوەندی زەوی و ئاسمان و ئالا، ئەستێرەکان سەرجۆیی ڕەشیەلەکی سەرکەوتن بگرن، ..مانگ و شیعروهیواو ئەستێرەکان دەست لە ملان دەبن:کەزیی شیعر، کەزەی کچە گەر گرتوو

دایهێشتن..بەڵام...

کاتێ هاتی

زۆری تەمابوو مانگ هەڵبێت

دایکم بە نۆبەرە ژانی منەوە دەناڵیەوە

سەدەیەک بەر لە دایک بوونم

باوکم بە ئەستێرانی ئاشنا کردم..

ئەو مرۆڤە تەمەن(**25**) بەهارە، نەخێر تەمەن (**25**)زستانە، زستانی گرێوو بەفرو بەستەڵەکی: کۆنەڵایەتی، سیاسی، نەتەوەیی، واتە ڕەوتەکەی هەموو خەمە، سووتانە، ئەشکەنجەو ئازارە، دەربەدەری و ئەنفالە... بۆیەکە، ئەتانسەت وەکو، مینەیەکی مرۆ، مرۆیەکی مینە، یان حەبیبەی ئاڵی و عەنبەر خاتونی مەولەوی، یان کە خودی خۆی ئافرەتسروشتی ئیلهام_ی جوانی و شیعرە، لە تونی خەمەکان خۆی لەبیر کردوە:

تاکو لە زەمەن چەند ساڵا دەڕوات

ژیان پشکۆیەکی ساردەو

لە هەناوی تۆپەڵە بەفرێکی ئاگرەدا

هەڵکورماوە

زمانەکانی عیشق و پەیڤەکانیئێشەویستی

دەسڕنەوە

وەک ئەو مرتە ڕوتەڵەی لە سایەیدا

میروولەیەک تۆقرە ناگرێت..!

لە کۆتاییدا:

حەز دەکەم ئەوە بڵێم کە زێدە خۆشحاڵ بووم لە بارەی یەکەم دیوانی شیعری خاتوو چنار نامق حەسەن، ئەم کورتە ووتارە بە پەلەیەم نوسی، ئەوەی‌راستی بێ زۆر لەوە زیاتری هەڵدەگرت لە بارەی ئەو دیوانە کورتەیە بنووسرێ کە خاوەنەکەی لە نیوەکەی دی کۆمەڵە چوونەیانەی داهێنانی شیعری ئاسان نییە، بگرە ئەستەمیشە، بەڵام ئەوەتە چنارخان، ئەندامێکی دیاری ئەو یانەیە..!

هۆی ساکاری و بە پەلەیی ئەم نووسینەم ئەوە بوو کاک نامق هەورامی، رۆژی هەینی رێکەوتی: 1999/12/10 سەعات 10ی بەیانی دەست خەتی دیوانەکەی دامێ، رۆژی 1999/12/11 خوێندمەوە رۆژی 1999/12/12 نووسینەکەم تەواو کرد لەبەر ئەوەی دەبێ رۆژی دووشەممە 1999/12/13 نووسینەکە وەرگرنەوە.. بۆیەکە تەنها هەر بەوەندە راگەیشتم ناخی هەندێ لە کۆیلە شیعرەکان بخوێنمەوە، واتە لەبارەیانەوە بنووسم. بەڵام لایەنی داهێنانی هونەری دیوانەکە، واتە ئەندازیاری شیعری (هندسة الشعر) ئەوە بە گشتی کاری من نییە، چونکە من خوێندەوارێکی شیعر دۆستم. واتە نە شاعیرو نە رەخنەگری ئەدەبیم. بە کورتی ئەم دیوانە (بە دڵنیاییەوە)نموونەیەکی زیندووی شیعری نوێی کوردییە..

هیوام وایە، پاش بڵاوبوونەوەی ، ئەدیبان رەخنەگرانی بە توانا، سەرجەمی دیوانەکە_فۆرم وناوەڕۆک _بابەتیانە هەڵبسەنگێنن..

ئومێد دەکەم، چنارخان زیاترو زیاترو بخوێنێتەوە، رۆژانە لەگەڵ پەیام و پیرۆزی شیعردا بژی.. خۆشیو سەرکەوتنی هەردەم بە ئاوات دەخوازم.

سوپاس.

هەوێنیر/کوردستان

1999/12/12

پەروەرییەکانی ڕۆژمێرێکی شەکەت

چاویلکەکانی قەدەر

لە دوا وێستگەی چاوەڕوانی
ئاوارە دەستەمۆکانیش، دەفڕێنە ئاراوگەکانی
دەروونەوە
چاویلکەکانی قەدەرم پێ خاش ناکرێت
زەمەنی پاش خۆرەتاویش
ئەشک مەحکومی دەکات خۆشم بوێن
دوێنێ زەمەن لاپەڕەی ڕۆژمێرە دڕاوەکەی
هەڵدایەوەو
ئاشنایی یاساکانی کردم
لەناو چەمی دوو چاوی مەنگی غوربەتا
لە سیمای ڕۆژگار ڕاماین و
دیندەکانی چاوەڕوانی دادەڕوخان
تیشکی ڕۆژ لە ئاسمانەکاندا کۆچی کردو
هەگبەی ئارەزووە زیندە بە چاڵەکانی
دەدایە دەستی بێداری
مانگ پەنا ئەستێرەیەکی کرد بە حەشارگە....
لانەی پەپولەی باخچەکەمان تفرۆ کرا
دەمێ سەمای بۆ شکۆفەی گوڵێک دەکرد

شەوی پەلّدا
بە شانەی خەم پرچی رەشی دادەهێنا
ژاڤاو هەستاو
منداڵەکان.. شەو بە برسێتی دەنوستن
عیشق نەبوو تە دەسرەوتین
کە عیشق هات لێی وەڕس بووین
ئێمە رۆحێکی نامۆ بووین
لە کوچەکانی بێ دەنگی چریەی هەناسەمان دەهات
نازارێک بووین
کەلەکەت تر لە تەرارات
ژان بە بەژنی خۆزگەکانماندا هەڵدەزەناو
شێرپەنجەی خەم بە ناخیاندا دەکوژرا
خەمێن بوین لەوە بالآتر
دەستی قرتاوی خۆشبەختی
بە بەژنی زراڤمان بکا و
هێشوی برینەکانمان بڕنێ
یا وەرزێک بۆ هیواکانمان پێ بکەنێ و
دەستێک چاوەکانمان بسڕێ و
لە نهێنی ناخمان بکا
لەوەتەی هەین

شەوگار پەردەی زووری تەنهاییمان هەڵدەماڵێ... و
تریفەی ئەستێرەکانمان لێ ون دەکا
لە ژانەی شەکەتی خۆمانیش بێزارین

حوزەیرانی 1999

ئارامی کات و سەرەڕۆیی دەریاکان

بێدارتر لە ئەستێرەکان

دەڕوانمە چاوشارکێی کەون...و

سابانە ڕوناوەکانی بەردەرگای قەدەر

چراکان تاریکتر لە شەوگار دەسوتێن

ئارامی‌کات و سەرەڕۆیی دەریاکان

لە یەکتر سەرچاوە دەگرن

کاتژمێرەکان لە هێمنی چرکەکاندا

خولانەوەیان بیر دەچێ...

کەشتی ڕۆحیش لە زەریاکانی تەمەندا

لە سکونا نوقم دەبن...

لە گەرداوی تاریکی‌دا دوا تنۆکی خەمە مەستەکان

دەنۆشین

کەواڵە هەورە ڕەشەکان

چاویان دەبڕن بە چاوی ساتەکانمانەوە

نیگاکانمان لێڵ دەکەن و برینێک قەتماغە ناکات...

لە توڕەیی دەریاکان سام دەگرێت

پرچی شەپۆلە مەغرورەکان

بە شانەی بێداری دابهێنم

شەوێک بە ڕێکەوت مانگ هەڵدێت

ڕوخساری ڕەش دادەگەڕێ

فرمێسکە قەتیسماوەکان

لە چاوی مەنگی زەمەن دەسوڕانەوە

ئاشنایەتی کێڵگەی وشکەڵاتوی

گوڵە پەژموودەکانی حەسرەتیان نەکرد

کچێک لە شەقامەکانی کەناری ئاسودەیی

موحیبەتی دەفرۆشت

کەس درهەمێکی نەدایە

زەمەنێ ڕاسپوتین دێتەوەو پەیکەری عیشقی

کچە نابالغەکان

بە ئاسماندا هەڵدەواسێ

کچێتەی ڕۆحی پیرۆزیان بە دەم وەتەوزی‌خەوەوە

لە دەست دەدا... و جەستەیان لە دار دەکێشێ

کەسیش نیشانەی پرسیارێ

بە ڕوخساریەوە دیار نیە!!

پەنجەرەکان تەم گرتبوونی

بە ئەزانی دەرگا والآکانی بونمان

بە ڕووی شنە بادا داخست

دەمێ بە شوێن پێی ژوانێکی ئارام دا دەگەڕاو

نارامی کات و سەرەڕۆیی دەریاکان

بێدارتر لە ئەستێرەکان
دەڕوانمە چاوشارکێی کەون...و
سابانە ڕوناوەکانی بەردەرگای قەدەر
چراکان تاریکتر لە شەوگار دەسوتێن
نارامیی‌کات و سەرەڕۆیی دەریاکان
لە یەکتر سەرچاوە دەگرن
کاتژمێرەکان لە هێمنی چرکەکاندا
خولانەوەیان بیر دەچێ...
کەشتی ڕۆحیش لە زەریاکانی تەمەندا
لە سکونا نوقم دەبێ...
لە کەرداوی تاریکی‌دا دوا تنۆکی خەمە مەستەکان
دەنۆشین
کەواڵە هەورە ڕەشەکان
چاویان دەبڕن بە چاوی ساتەکانمانەوە
نیگاکانمان لێڵ دەکەن و برینێک قەتماغە ناکات...
لە توڕەیی دەریاکان سام دەگرێت
برچی شەپۆلە مەغرورەکان
بە شانەی بێداری دابهێنم

شەوێک بە ڕێکەوت مانگ هەڵدێت
ڕوخساری ڕەش دادەگەڕێ
فرمێسکە قەتیسماوەکان
لە چاوی مەنگی زەمەن دەسوڕانەوە
ئاشنایەتی کێڵگەی وشکەڵاتوی
گوڵە پەژمووردەکانی حەسرەتیان نەکرد
کچێک لە شەقامەکانی کەناری ئاسودەیی
مۆمبیەتی دەفرۆشت
کەس درهەمێکی نەدایە
زەمەنێ ڕاسپۆتین دێتەوەو پەیکەری عیشقی
کچە نابالغەکان
بە ئاسماندا هەڵدەواسێ
کچێتەی ڕۆحی پیرۆزیان بە دەم وەنەوزییەوە
لە دەست دەدا... و جەستەیان لە دار دەکێشێ
کەسیش نیشانەی پرسیاری
بە ڕوخساریەوە دیار نیە!!
پەنجەرەکان تەم گرتبوونی
بە تەزانی دەرگا والآکانی بونمان
بە ڕووی شنە بادا دانخست
دەچن بە شوێن پێی ژوانێکی نارام دا دەگەڕاو

له تارمایی كه‌شتیه‌كان راده‌ماین
قه‌ده‌ر بوو گوله‌كانمان ناسی
شێتانه له‌سه‌ر باڵی نه‌وه‌رسه‌كان
به دوی توخبه‌كانی هزرو
گۆرانیه‌كانی منداڵیدا ده‌گه‌ڕاین..
ده‌ڕۆم و بێ ئاگا له هه‌نگاوه‌كانم
دوێنێ به جێ ده‌هێڵم و سبه‌ینێ ده‌سپێرمه قه‌ده‌ر
قه‌ده‌ری ئه‌و زارۆكه‌ی
جه‌نگ ئه‌دگاری ده‌شێوێنێ و
كه‌مه‌كانی بۆ دوڕگه ته‌ماویه‌كانی قه‌له‌ق ده‌نێرێ
له كێڵگه‌ی كۆنترین ئازارا...بۆ ساتێ
پێڕا ئه‌گیشتین
له‌سه‌ر باڵی دارشه‌قه‌كانی بێتۆقره‌یی دابه‌زین و
سه‌رخه‌وێك لای مه‌رگی ئه‌و گه‌ڵایانه بشكێنین
به‌ر له مه‌وسمی زه‌رد بوون
هه‌ڵوه‌رین

ته‌مووزی 1998

---

*له ژماره (١)ی گۆڤاری هه‌ڵه‌بجه بلاّو بۆته‌وه
*له كۆڕێكی شیعری له شه‌قلاوه خوێندراوه‌ته‌وه

خۆر له بێژینگی ماڵه قه‌ره‌جێكدا ئاوا بوو

له رۆژێكی شله‌ژاودا
شله‌ژاوتر له لاپه‌ڕه‌كانی یادوه‌ری مێژووم
هاتمه ئه‌م بێشه جه‌نجاڵه
ئه‌ستێره‌یه‌ك هه‌ڵده‌هات و به ده‌یان مه‌رگ ده‌یبردن
ئێره تا گوڵێك ده‌پشكوێ
ده‌یان دارچناری سه‌وز
په‌ڕه‌كانیان با ده‌یڕنی
خۆر له قوتبێكه‌وه هه‌ڵده‌هات و
له بێژنگی ماڵه قه‌ره‌جێكدا ئاوا ده‌بوو
رووباره‌كان هێنده تووڕه بوون
سه‌ریان به كه‌ناره‌كان ده‌كێشا..
له ره‌ماڵی گۆرانیه‌كان ئاگه‌م و ئاوازه‌كان مه‌ستم
ده‌كه‌ن
ده‌چمه ئه‌و بیابانه‌ی
ئه‌وی چاوی هیچ هه‌ورێكیان ئه‌مژیوه
سێبه‌ری خه‌واڵوی دره‌خته‌كان
ئه‌فسانه‌ی عیشقێكی دۆڕاویان
بۆ خۆره‌تاو به‌رچڤ ده‌كرد
ئێمه‌ش تاڵیی پێكه‌كان

تنۆک تنۆک
لە لێوەکانمان چۆڕایە
سەر سفرە دڕاوەکانی ڕەدەم
لە مەست بوونماندا گریاین
نەماندەزانی بۆ دەگرین
چیتر ئەو سرودانە مەڵێنەوە
پەیڤەکانیان لە چەنگێکدا سەر بڕان و
ئاوازەکانیان (یا) لرفی دان
پەلە هەورەکان لە شەرماندا
ئاسمانەکانیان جێهێڵا
کاتێ نەیانتوانی ئەشک
بەسەر ئەو کێڵگانەدا بڕژێنن
(پەلاس) کەروی ووشک کردن..!
ئای لە زەمەن چەند سانا دەڕوات
ژیان پشکۆیەکی ساردەو
لە هەناوی تۆپەڵە بەفرێکی گەرمدا
هەڵکورماوە
زمانەکانی عیشق و پەیڤەکانی خۆشەویستی
دەسڕێتەوە
وەک ئەو درەختە ڕووتەڵەی لە سایەیدا
مێرووولەیەک ئۆقرە ناگرێت...

ئا/٢/١٩٩٩

دیداری ئەستێرە

کاتێ هاتی
زۆری نەمابوو مانگ هەڵبێ
دایکم بە نۆبەرە ژانی منەوە
دەتلایەوە
سەدەیەک بەر لە دایک بوونم
باوکم بە ئەستێرانی ئاشنا کردم
ئەوان
بە دەستە ئازدارەکانیان
پەنگی شیعرە ئامۆکانیان
دادەهێنام
لە ڕەحمی دایکم دەرهاتم
ئیوانم لە گەڵدا بەستن
ئەوان
ڕووناکیان بەسەر
منی مەعشوق و
باوکم دا دەباراند
باوکم بە شەقامەکاندا دەڕۆیشت
بە چەپکێ ڕەیحانەوە

(با) بەلەنجە باوەشێنی دەکرد

و

هاوڕێکانی لە ئامێزیان دەگرت

ساتێک بەر لە سەفەری ئاوارەیی

بڕیار بوو

هەردوو بچینە دیداری دوا ئەستێرەی ئەمەن

ئەو ڕۆیشت و

لە ناوەندی ڕێگاکەدا بە جێی هێشتم

نا..بە ژوان نەگەیشتم

سەفەری بوو

دەریای هەردوو چاوە مەنگەکانم لێخن

لێخن بە ئەشکی بە جێماو

بە کشومەری برینەوە

ئارایە ڕەشیان لەسەر نام

کە هاتم

خۆر دەمێک بوو ئاوا ببوو

دایکم بە ژانی منەوە

دەتلایەوە

1998

*لە ژمارە(99)ی برایەتی ئەدەب و هونەر بڵاو بۆتەوە.

چەبەر

سەرم بەستەم بەجێ دێڵن و

بەستەم دووی سەرم دەکەون و

ناگەن بە یەک..

من نازانم،

ئەرمی ژانە گرکرتووەکانی ناخم و

گڕەکانی گۆڕەی حەزە شێتەکانم بۆ کوێ بەرم؟!

ئەو ئەوینانەی بەر لە ئێستاکە دەمبینین

ئێستەوە بە هاودەمم

ئیدی پەنا بۆ کوێ بەرم؟!

دەڵێم نەتکرد..

من دەمێکە خەونی دووری وەکو زریان

ڕێی لە هیواکانم دەگرن و

نەزم دەستەمۆ دەکات و

شیعرە ناتکرتووەکانی

ئاوێنەکەم دەسوتێنن..!

هاوڕێ شیعر سوتاوەکەم

دەرگاکان داخراون

ئەشکان پەنجەرەی کومانەوە

بێمە لات و
باسی دەیجورت بۆ بگێڕمەوە...
شاری ئەوین دوا چەپەری ڕێگاکەم بوو
چەخار...
لە سێبەری دار بەڕوویەکەم بەدیکرد
لە کاتێک
تا تینوێتیم بشکێنێ
شنە بایەک هەڵی نەکرد
لەم وڵاتە بێ سێبەرە
کڕی سەحرا دەمسووتێنێ...

1996

گۆرانییەکانی دوای جەنگ

جەنگ ئەفکاری زارۆکەکان دەشێوێنێ و
دڵنیایی بۆ دووکە تەماوییەکانی،
[illegible] دەنێرێ..
تەمەنێکی درێژە،
[illegible] شیر
شەوی سپی شەوی یەلدای
[illegible]ـەکان شانە دەکات..
منداڵێکیش،
[illegible]ـەکەی دایکی بیری
بۆ ماسییەک
پیرەژنێک
[illegible]ـەکانیانی دەرێنا.. و
سەربازێکیش،
گوێی بۆ ڕادیۆکە ڕادەگرت
کوڕی گوێی بە جەنگ درا!!
ئەی گەڵەکەت ترین خەمی ساتە جوانەکان
ئەی هەوارە پێشەنگە
با گوڵەکان لە ئامێزی ئارامی دا

ئۆقرە بگرن
هەنگ
لە شیلەی گوڵان بمژن
تا پاساریە شەکەتەکان
لەسەر پوش و سوتە مەرۆی
شەڕکەکاندا نوچی بدەن
هەنگ
لە شیلەی گوڵان بمژن
منیش
گۆرانی لە دایک بوون
بڵێمەوە

1997

*لە ژمارە(119)ی کاروان بڵاو بۆتەوە.

سەمای درەختەکان

مرمکی نەوشەکەمان
لێرە بالیا بوون
من کچی ئەو دەرگانە بووم
نیشکی تۆر لێی دائەدەبرا
ساڵێک سێبەر میوانداری ئەدەکردن
ئێوار رۆژم کردە رەشماڵی سێبەری ئەوان
مرمکی باخچەکەمان
کەڵاڵیان کرد.. بەرز بوونەوە
بەڵێ.. وەک تەرزی خەمانم.. تا
لە میکەکەتی بێ بەریان رادەمام
بەر لە میژوو
بیانان بەراو... و زستان بارانی لێئەبرا
بەبەر چاوی شەقامەوە
بێکریان لە سێدارە داو
پرچەکەیان دەسکەنە کرد
پەیکە ئاڵەکانیان سەر بریم و
پەسەشی بۆ نەگێڕان
لەو دەمەوە

تورەترم لە ڕەشەبا
لەو قورانەی ماسی بە عەشق
دەخنکێنن و
لاشەکانیان دەبا و دەڕوات
بێ ماڵ ئاوا..
ئەمێستاکە
گیتاری دڵە نامۆکەم
ڕۆژی سەد ئاواز دەژەنێ
سیمام ڕەنگی ئێوارانی زەردەپەڕە
بەستەم ماندوو ترە
لەو نالیەی
هەرچەند دەڕوات ناگاتەوە
شارەزووڕو خەبیبەکەی

1998

*لە ژمارە(332)ی ڕێگای کوردستان بڵاو بۆتەوە

سەروەریەکانی ڕۆژمێرێکی شەکەت

هەنگاو بەمن بەرەو شارێ
عیشق بەمن بە ڕێگای نەبات
ئێوارەیەک زەمەن پیاسەی دەکرد
بالی هێشتی دڵی شەوگاری
بۆ شەقامە... مەعشوقەکان
دەچێتەوە
بەمن لە چریەی پێی هەنگاوەکان بێزارم
ئەمن بەروا بە دووەم دێن و
هێشتی بالی بوونم لە کەردون
بۆ ئەو دەریا تورانە دەگێڕنەوە
شێتانە سەری شەپۆلەکان
بە ئاگایەوە لی ئاوێنەکاندا
دەمکێشێ...
سێنەکەی دێ

خەونی گوڵ و

تەرزی لاولاوەکانی لێک ئاڵاند..

باڵندەیەک لە خەویدا

باخچە سەری گوڵی دەبڕی

(با) یاری بە سوتە مەرۆی

نازنازە بێتازەکان دەکرد..

ئای لەم سەرە بەنجاڵەی من چەند شێتانە

بیرەوەرییەکانی خۆی.. لە کۆڕەپانی کاری

کۆترە ماندووەکانی ئەویندا

کێ لەن بەردا..!!

من ئەوەندە

پۆڵوی ئاگردانە ساردەکانم

گەرم کردەوە

پەنجەکانم سوور هەڵگەڕان

هێندە عاشقە مانگ بووم

ئەستێران بە دووەمدا دەڕژان

من

م

..

* لە 1999/2/17 لە کۆڕێکی شیعریدا لە هۆڵی ئەندرووستی هەولێر خوێندراوەتەوە.

* لە ژمارە 126ی گۆڤاری کاروان بڵاو بۆتەوە.

ترایەک لە داوێنی هەورە رەشەکاندا

کۆچانەکان

بەسەر پاسای چەوتی زەمەندا

گشتیان دەکرد

کێبڕکێ لەو سازەی نەرمە ئاوازی

ئاسۆ بوونی رۆژ و

سەمای درەختە پایزیەکان

لە ژێر سێبەری برژانی خۆرەتاودا

ئاوێنەی پیرۆزە دەبوون و

بیری ئیکرۆی خەونەکانیان

دەکۆتیەوە...

سەبری ئالە مێرووڵەیە

جەستەم دەواری شڕی ئامۆیی
پارێزە تیایدا دادەکات
لە نێو کاسەی بادەی تەمەن
دوا پێکی تاڵی هەڵدەدەن
بەر لە ئامۆ بوونی ڕۆحە ئەزیەتەکان
ئەورەسی هەڵۆەدای ئزا
بە داوێنی هەورە ڕەشەکانەوە
لە دار
درا...
زەردەپەڕان
بەر لە ژوانی ئەستێران
پەنجەرەی ژوورەکەم واڵا دەکەم
ڕۆحی ئەو پەپوولانە دەبینم
تا سوتان عەشقی هەتاو بوون
ئەمێستاکەش یاری بە پرچی
با
دەکەن..

1998

*[illegible]

گەڕانــــەوە

پێشکەشە بە ناوک

لە سووچی [illegible] بەجەرەوە
[illegible] خۆشی ونبوو
[illegible] پڕەدا
[illegible] ئەشکەوتەجاوە
[illegible] نیر کەوتەوە
تا [illegible]
لە [illegible] بە [illegible] هاتت دەکەم
[illegible] ئاوادە
[illegible] لە [illegible] دڵمدا دەچێتی و
[illegible] جەستەم بنیاد دەکەیتەوە
[illegible] ساڵ بۆ؟
[illegible] خۆت و [illegible] منت پێدایەوە
[illegible] منیش.. تەنیاو تەنیا
[illegible] ئێستا هاتوێتەوە
[illegible] ئارنجیت
[illegible] لە [illegible] دیم
[illegible] بۆ ئادەمی دەربار بێت

تا چیدی رانابمەوە یا لە دتیای خەونا بژیم

گشت ساتەکان دەکەم بە شەو

هەرگیز لە دڵما دەرناچی

لەرزەتی خەو...

1998

*لە ژمارە(19)ی برایەتی ئەدەب و هونەر بڵاو بۆتەوە.

سووتان

شەویش لە ناو ژوورەکەمدا ئەم چرایە

ئێستا بالندەیەکی

یەک و من ئێمەو شەیدایە

دەستا ئاشیانە

لەم شەوەدا پەرەو بە

بە هەموتی شیعری تازەمە

نیوەشیعەکە سوور شیعرم

شەوانی ئاشیو تەنهایە

من تەنها یەک ئەمم لەرێیە

ماشکێو ئەمە من چیایە

ئاشنام

باران بەنری بەهاری

سەر هێلانەی دڵی منداڵ دادەبارێت...

من رێبوارێکی مانەووم.

ئەو پەستێ لە رێگای عەشقی تۆدا

پرایەکی هەڵکەوتووە

[illegible]

[illegible] و

[illegible]

*لە ژمارە(...)ی رۆژنامەی رێگای کوردستان بڵاو بۆتەوە

کیتارێک لە ژەنینی ئاوازەکانی وەڕەس دەبێت

جێی پێیەک ڕێگا نەماوە

ئەسپی خەونە سەرەڕۆکانی ئەمەلی تیا غار بدەین

دەوارێکی شڕ شڕ نابەین

نامۆیی ڕۆحمان داپۆشن و

بەسەر جەستەی شەکەت و ئەرق بوماندا هەڵیدەین..

چیتر

لە مۆزەخانە دێرینەکانی مێژوو

بەدوی سەری بێ جەستەو دەستی لە قامکدا براو..و

مراوری کەشی بینایی لێڵمان دەگەڕێن

کە بە دورگەی چاوە بێ سۆماکاندا تێ دەپەڕێت

سەر هەڵمەبڕە

نزای باڵندە باڵ خوێناوییەکان

پەلکێشی دوا وێستگەی دەیجورت دەکەن

بە شوێن هەنگاویان مەکەوە..

ژنەیەکی لێڵ

درفتە ڕوتەڵەکانی دارستانە سوتاوەکەمان ئاو نادات

شنەبایەک باوەشێنی ڕونساری ماندومان ناکاو

ئاوێنە تەڵنەکانیش پشت لە داهاتومان دەکەن

سیمای حەسرەت بارمان دەشێوێنن و

باڵندەیمان بە ئەفسانە دەگێڕنەوە

بە دوای تریفەدا دەڕۆین

ستەمی بۆ بێ دەکەین...و

[illegible] منداڵیمان (یا) دەبیات

[illegible] ئارامی خەونە بێ دالدەکانمان دەکەوین

لەو دیو سنوورەکاندا.. لە هێلانەکدا

[illegible] شەستە بارانی قەدەردا

[illegible] دەکەین

[illegible] دەسپێرم بە ئامێزی دورگە نوتەکەکانی

[illegible]

[illegible] لە دەستی پەڵە هەورێک دەنێت و

[illegible] نوبار بێ دەهێڵێت

[illegible] وەرسە لە ژەنینی ئاوازی خۆی..!

[illegible] سیپان داماڵی

[illegible]

[illegible] مانگ و وەک ئەستێران

[illegible] لە [illegible] ئاسمانە پڕ خۆڵە مێشیەکان نادەین

*

[illegible] شونەکان

[illegible] بە دوا زووانی بێداری

[illegible] لە [illegible] ژانە جوانەکان بێ ناکام

بە بێ چریە بە شوێن هەنگاوەکاندا
مل دەنێن و
تووی وەنەوشە دەچێنن
وەلێ ڕێگاکان هەر دەرکەزین
نهێنی ژاکانی
خونچەی لێوی کوڵەکانم
لەو دەرکانە پرسیار دەکرد
بێ شەرمانە بە لێوی شەقار بردویان
کوڵاوەکانیان هەڵدەسڕین
ئەو کوڵانەی
ئەوونەکانیان تراویلکەو
هەڵوەرین دوا ویستگەی تەمەنیانە
مەرگیش
مەنگای عەشقی ئەو کچە مەتیوسانە بوو
لە باخچەکانی ئێوارانا
لە کۆشی خەیاڵێکی قووڵدا
ڕۆحیان ئەرمە سەمای دەکرد
لە خۆرا ئاوازەکانیان کپ کراو و
بە خۆرکەکانیان ووت
ئ
ە
س
ە
ق

تاپاری 1999

*لە ژمارە 2ی گۆڤاری هەڵەبجە بڵاو بۆتەوە

ژمارەکانی بێ ئۆقرەیی

لە تەرابانی وەرزێکدا
یۆتەک ڕێی هەراو کرا
بێ ڕۆژێوە مل ساباتی حەسانەوەی ڕامی قووڵە
بستە ترای پاساریەکان بکاتە ئاسیان
یش خوانەک لێی ناپرسێت..
لە سێبەرێکی نووستوودا ڕێی کەشتەکەم کرنە بەر
ستەکانم لە کوڵانەکانی بیدەنگیدا هەڵدەکورمان
هەتیوەکان لە برچی لوانی ڕەشەبا ناڵوزێن..
ئەستێرەکان لە چاوانیدا پیر بوون و
لە سێبالەکانی تەمەندا ڕزان
سەمایەکانیش
لێتان لە پەڵانە سادەکانی ڕۆژگار خۆ دەنوێنن..
سەتان لە بەفری پاش بارانی یەنس
دەبووێنەوە
سەتان ئەمبەرەکی تەرپۆشەو
لەسەرەسی دەروازە کلۆم دراوەکانی ئەدەمردا
بە ماتی هات و بۆ دەکات
کانەکانی بێ ئۆقرەیی دەژمێرن و
ماتی لە ئەرمەنەکیدا هیچە

دەکرا وەرزێکی کوڵاوی
بێ لە وەرزەکانی ئێستا
دەستەملانی خەونەکانی دایکم بێت و
پیلوی چاوە لیلەکانی سورمە ڕێژ کات
ئەو دەمێک بوو
پشکۆی نووستوی ژێر ژیلەمۆ ساردەکانی دەپشکنی
بە دووی سۆراغی پەیڤێکدا
زەمەن جەسارەتی نەکرد
وەڵامێکی بداتەوە..و
شنەبایەک بە شانەی حەز
کەزیی بەهاری تەمەنی دادەهێنا..
لە تەمتوماندا وون دەبم
دەبمە تنۆکە ناو..و
دەتکێمە سەر ئەو کێڵگانەی
لە تینوواندا لێوەکانیان شەق دەبەن
دەرژێمە تاریکی شەوێکی شەکەت
کتێبە تۆمار نەکراوەکانی جەنگ دەنووسمەوە
وەکو فالچی بە نێو دێرەکاندا دەگەڕێم
بە تەنێ مانایەک
بۆ وەرینی گوڵەکان و کوچەتانی وەرزە ئاڵەکان

[illegible]سەیە..
یەک کۆتکۆتی‌سەر دوا پلی پێدەنگی
پاسەکانی نەفرین تەزبەر دەکەم
ستەمی سێبەرێکی خەواڵو
لە پاپە بزیوەکانی خۆردا دەکێشم..
ببمە زەمەنێکی وێن
لە سێرێوی نادیاری شتەکان دەگەڕێین
لەسەوای پێشراوی ڕۆژ
لە پاپە تەپلەقەکانی شەو
لە پەنیە ئەفسوناویەکانی (پا)
ئەو پەسیارانەی لە فەرهەنگی ژمارەکاندا
..سیاکیشیان نەدایێ
لە پەیی ئەدایک بوونمانی پێ بەیان کەین

نەورۆزی/ 1999

سەفەری باخچەو خەونی نائومێدی گوڵەکان

گشت وێستگەی نیشتمانە غوبارستانەکەم پشکنی
روانیم
هەر سەفەرە شاری عیشقی دڵە نامۆکان خاپوور دەکا
رەوە باڵندەی کۆچەرە
ئاسمانەکان بەجێ دێڵن و
هەگبەی خەونێکی سیپریان لە کۆڵ دایە
دەرەفەت ناسا
سەمای کۆچ و مەرگ دەکەن
دوا وەسیەتیان
بەختێکی سپی لە پەڕەگرافێکی رەشدا
بە ئەمانەت دەسپێرنە شەپۆلی دەریاو
لەپرپاسکەی ناخودا حەرامزادەکاندا
بۆ ماسیەکانی دەنێرن
خەون بیابانێکی بێ کۆتا بوو
سەرابێک بوو تا ئاسا لە رەوتی زەمەن
گۆرانیەک بوو لە تەنهاییدا دەبیژراو
لە جێی ژوانی رۆحەکاندا
کەپیان دەکرد
منیش

[illegible] تەماویەکانی بێ توانەیدا
[illegible] بەناو رۆحی شەوی پەلدا دەکەم
لە هەستی ساتەکانی بێداری و
[illegible] دەکەمەوە
[illegible] ترازیشتەوە
بێ [illegible] شوێن پێی کەوتووم
[illegible] دەکەن
[illegible] پەنجەی دەستم قرتاون
[illegible] لە عرێ
[illegible] دراوەکانی تەمەنەوە
[illegible] رۆح و ئاوازێکی دی دەژەنی و
[illegible] عیشقەم بە خەمێ تر ئاوس دەکا
[illegible]
[illegible] روناوەکانی بەر شوشتەی ئەدەم
[illegible]
[illegible] زەمەنی
لە [illegible] لە کۆڵ نا..
[illegible] ناڵەکانی دەکریا
لە [illegible]
[illegible] لە ئاو باران دەکرد

جوانیەکانی داوێنی گوناه

رۆژ دەکوژمرێنو
زاکیرەم بۆ ساتێ ئانوێنو خەمەکان دەرێسێتەوە
دایکم بە دەستە لەرزۆکەکانی
پرینە بەسوێکانی قەدەر باوەشێن دەکات
شەوان باوکم
کوێستان بەجێ دەهێڵێنو
دێتە میوانداری تەرزە مێوە
زەردەکانی دەوشەکەمان
بەنهێنی ناویان دەدات
ئەو
کچەیەک
شارێک
کیشوەرێک نەما
قرسەخ
قرسەخ
بە سەعادەتا نەکەرێن
نەیدۆزیەوە..
ئەوین مردو

[illegible] موحیبەت داڕۆخان
[illegible] بە شەرمەوە سەری بڵند کرد
[illegible] بەیەکی پساوەوە
[illegible]

لە [illegible] تاڵانی وەرزەکانو
لە [illegible] تەمەنێکدا
[illegible] هەبوو..و
[illegible] خوێن
[illegible]ێکو هەنگبەیەکی لێواو لێو لە گریان..
[illegible]
[illegible] بەو تەستێرانەی
لە [illegible] ئەو بەرمانەوە هەڵدێنو
[illegible]داری
[illegible] چاوە بێ سوماکان ناکەن..
[illegible] لە دەرپاکانی وەهمدا

جوانیەکانی داوێنی گوناه

ڕۆژ دەگوزەرێن‌و
زاکیرەم بۆ ساتێ ئاوێن‌و خەمەکان دەڕێنێتەوە
دایکم بە دەستە لەرزۆکەکانی
برینە بەسوێکانی قەدەر باوەشێن دەکات
شەوان باوکم
گۆڕستان بەجێ دەهێڵێن‌و
دێتە میوانداری تەرزە مێوە
زەردەکانی حەوشەکەمان
بەنهێنی ئاویان دەدات
ئەو
کوچەیەک
شارێک
کێشوەرێک ئەما
قرسەخ
قرسەخ
بە سەعادەتا نەگەڕێ
نەیدۆزیەوە..
ئەوین مردو

[illegible]ەکانی موحیبەت داپۆشان
[illegible] لە شەرمەوە سەری بڵند کرد
[illegible] بەیقی پساوەوە
[illegible]
[illegible] وەرزەکان‌و
لە [illegible] ئەمەنێکدا
[illegible] هەبوو..و
[illegible]
[illegible]و هەنگبەیەکی لێواو لێو لە گریان..
[illegible]
[illegible] بۆ ئەستێرانەی
لە [illegible] ئەو بەرمانەوە هەڵدێن‌و
[illegible]
[illegible] سۆماکان ناکەن..
[illegible] لە دەریاکانی وەهمدا

بەرەو دورگەیەکی دوورتر لە سەرنج
سەراسیمەم دەکات
بەرەو دورگەیەکی دوورتر لە سەرنج
سەراسیمەم دەکات
گەیشتن بە یاقووتەکانی ئاسودەیی
زەمەنێکی دوری دەوێ
دوورتر
لە گەیشتن بە شاری موحیبەت
دوورتر
لە گەیشتن بە ئارامی کاتەکان
دوورتر
لە ئاشت بوونەوەی وەرزەکانی چاوەڕوانی
دوورترو دوورترو دوورتر...
لە سەوڵدانی کەشتی ڕۆحی ئەم زەمەنە
پەنجەکانم هەڵوەرین و
نەمتوانی
ئاخی دەریاو
شەپۆلەکان بخوێنمەوە
نیگام لێڵ بوو
هێندە شەوەزەنگم دواند

...رسێکی نەدامەوە
...گوناه دەستی درێژ کردو
ئێمەش شوێن هەنگاوی کەوتین
...مەر پێمان پێدەکەنیو
...ەس گوێسەوانەکان
لە حەسرەتا توانەوە
ئێمەش نەفامانە هەر دەڕۆیشتین

بە یادی کلاسیکەوە:

دووری

دووریت شەوە
ئاسمانی چاوم دەتەنێ
بە تەمو تاریکی و تووشی
زریانێکە...!
پەنجەی دەستە ناسۆکانم
دەتەزێنێ
دووریت خەزانێکی سەختە
بە شانەی خەم
کەزیی بەهاری تەمەنم دادەهێنێ...!
بێ پشوودان
تاڵ.. تاڵ.. هەڵیدەوەرێنێ..!

بەشێک لە قەسیدەیەکی تەواو نەبوو

لەگەڵ ڕۆژگارە دەست کورتەکاندا
پایتەختە کریستاڵیەکانمان دەشکێنی
لە سۆزانی کوڵێکی سووردا...
بۆ دزینی چراکانی خۆشبەختی
بۆ ڕفاندنی تریفە لە مانگ
بۆ پێنەکانی لای لایە
تا خەونەکانمان نەزڕێن..
بۆ ڕێتمێ لەم بالیا بێ نەشئەیەدا
مەستمان بکات
لەوێتەی ژان
سووری بەر خۆزگەکانمانە
بێ و کات و بێ ئۆقرەیی
ئێمەکە شەو دەلاوێنین...
کە جەستەی سڕی خەونێکم
بە گۆڕستانی بێ ناکامی دەسپێرن
لە خۆراوەیەکی ساردا
ڕەمەنی خۆزگەکانم
ژێی کەمانەکەی دەپێست و

پەنجەکانی هەڵدەوەرین
ئاوازە خەمینەکانیش
لەتەک هاژەی شەپۆلێکی سەرەڕۆدا
بۆ نوقیانووسە تووڕەکان
سەر هەڵدەگرن
ئاوڕێ لە مەنگی دەریا نادەنەوە...
هیواکانم
لە سپێدەی سپێدەیەک
سپی تر بوون
خەونی نزاوی تەمەنێک بوون
بەر لەوەی خۆر هەڵبێت
لە شەوگارێکی نوتەکدا
چاویان لێک نا..

1999/12/24

شاعیر لە چەند دێڕێکدا

*لە 1974/2/12 لە شاری (حلە) لە دایک بووە.

*خوێندنی سەرەتایی و ناوەندی لە کەرکوک تەواو کردوە.

*ئامادەیی بازرگانی لە سلێمانی تەواو کردوە.

*لە سەرەتاوە ناوە ناوە هەوڵی شیعر نووسینی هەبوە بەڵام لە ساڵی (1996) وە شیعر بڵاو دەکاتەوە.

*لە زۆربەی ڕۆژنامەو گۆڤارەکانی هەرێمی کوردستان و دەرەوەدا بەرهەمی بڵاو کردۆتەوە.

*لە یادی (101) ساڵەی ڕۆژنامەگەری کوردیدا وەک ئافرەتێکی ڕۆژنامەنووس خەڵات کراوە.

*نووسەرە لە گۆڤاری هەڵەبجەدا

*دایکی منداڵێکە بەناوی (نالی).